

ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ФИЛОСОФИЯ

26 май 2022 г.

ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА

ВАРИАНТ 1

ЧАСТ 1 (Време за работа - 60 минути)

Отговорите на задачите от 1. до 30. вкл. отбелязвайте в листа за отговори!

1. Схемата на човешките потребности според А. Маслоу се представя като:

- А) пирамида;
- Б) кръг;
- В) квадрат;
- Г) спирала.

2. Кое от изброените НЕ е част от психичните защитни механизми?

- А) изгласкване;
- Б) аперцепция;
- В) идентификация;
- Г) рационализация.

3. Емпатията е:

- А) психична защита;
- Б) условен рефлекс;
- В) пасивно поведение;
- Г) съпреживяване.

4. „Едипов комплекс“ е част от теорията на:

- А) хуманистичната психология;
- Б) бихевиоризма;
- В) психоанализата;
- Г) структурализма.

5. Кое от изброените е предмет на изследване в психологията на З. Фройд?

- А) сънищата;
- Б) тестовете за интелигентност;
- В) биохимията на мозъка;
- Г) логиката.

6. Кое от изброените НЕ е част от личността?

- А) паметта;
- Б) темперамента;
- В) навиците;

Г) гените.

7. Дедукцията е формален метод в:

- А) психологията;
- Б) естетиката;
- В) логиката;
- Г) антропологията.

8. Кое от изброените е импликация?

- А) Ако Петър е футболист, то той е спортист;
- Б) Петър е футболист и е философ;
- В) Петър не е футболист;
- Г) Петър е или футболист, или е философ.

9. Възможно ли е от истинни предпоставки логически валидно да следват неистинни изводи?

- А) понякога може;
- Б) не може;
- В) изводите са едновременно истини и неистини;
- Г) няма достатъчно основание да се каже.

10. Законът за изключеното трето е основен закон на:

- А) логиката;
- Б) етиката;
- В) психоанализата;
- Г) либералната демокрация.

11. Таблиците за истинност НЕ се отнасят до:

- А) конюнкцията;
- Б) импликацията;
- В) експликацията;
- Г) дизюнкцията.

12. Умозаклучението е:

- А) метафора;
- Б) хипотеза;
- В) извод;
- Г) сравнение.

13. Несигурността на познанието е основен принцип при:

- А) скептицизма;
- Б) хедонизма;
- В) стоицизма;
- Г) рационализма.

14. Според стоиците човекът е:

- А) абсурден и осъден да бъде свободен;
- Б) мислеща тръстика;
- В) двуного без пера;

Г) разумно същество, подчинено на необходимостта.

15. Моралният закон според Кант има формата на:

- А) кодекс;
- Б) императив;
- В) божествена заповед;
- Г) перформатив.

16. Кое от изброените съответства на понятието „добродетел“ при Аристотел?

- А) добър вид;
- Б) добър резултат;
- В) добро намерение;
- Г) добър навик.

17. Името на коя философска школа произхожда от гръцката дума за удоволствие?

- А) хедонизъм;
- Б) стоицизъм;
- В) екзистенциализъм;
- Г) пиронизъм.

18. Диалектиката според Сократ е:

- А) изкуство;
- Б) реторика;
- В) пледоария;
- Г) защитна реч.

19. Придобилата популярност в социалните мрежи езиково неправилна фраза „Всеки сам си преценя“ може да се определи като:

- А) рационализъм;
- Б) фундаментализъм;
- В) релативизъм;
- Г) механицизъм.

20. Конституцията е:

- А) основен закон;
- Б) рамкова програма;
- В) специален закон;
- Г) устройствен план.

21. Естественото право се основава на:

- А) авторитета на монарха;
- Б) наказателното право;
- В) човешката природа;
- Г) гражданското право.

22. Кое от изброените НЕ е предмет на правото:

- А) държавната уредба;
- Б) законите;
- В) престъпленията;

Г) морала.

23. Мандатът на президента на Република България е:

- А) 4 години;
- Б) 5 години;
- В) 6 години;
- Г) 7 години.

24. Правото се отнася към хората като към:

- А) лица;
- Б) личности;
- В) индивиди;
- Г) жители.

25. „Метафизика“ е съчинение на:

- А) Питагор;
- Б) Аристотел;
- В) Платон;
- Г) Сократ.

26. Човекът е абсурден във философията на:

- А) платонизма;
- Б) хедонизма;
- В) екзистенциализма;
- Г) християнството.

27. Просвещението е епоха на:

- А) Разума;
- Б) Авторитета;
- В) Вярата;
- Г) Чудото.

28. Емпиричното познание е основано на:

- А) чувствата;
- Б) дедукцията;
- В) въображението;
- Г) опита.

29. Рене Декарт е сигурен, че съществува, защото:

- А) усеща;
- Б) вярва;
- В) мисли;
- Г) чувства.

30. Индуктивният метод е централна тема във философията на:

- А) Платон;
- Б) Бейкън;
- В) Декарт;
- Г) Хегел.

**ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО
ФИЛОСОФИЯ**

26 май 2022 г.

**ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА
ВАРИАНТ 1**

ЧАСТ 2 (Време за работа - 180 минути)

31. В листовете за свободни отговори напишете анализ на следния казус:

Георги е студент по медицина. Всеки ден след многото лекции и упражнения той полага по два часа доброволен труд в Ковид отделение. Един ден поради натрупана умора заспива и пропуска важно писмено изпитване. Професорът предварително е предупредил, че няма да приеме извинения за направено отсъствие. Всички студенти се съобразяват с изискването на преподавателя, единствено Георги - не.

Насочващи въпроси за анализа на казуса:

- Как бихте постъпили вие, ако сте на мястото на професора?
- Справедливо ли е професорът да извини отсъствието?
- Как бихте постъпили на мястото на Георги?
- Ще защитите ли Георги, ако бяхте негов състудент?

32. В листовете за свободни отговори напишете философско есе по един от зададените фрагменти!

1. „Онези, които вървят много бавно, но винаги следват правия път, могат да направят много повече от други, които тичат, но се отдалечават от него.“

Декарт, „Разсъждение за метода“

2. „И ако можем да бъдем учени с учеността на другите, то мъдри можем да бъдем само със собствената си мъдрост.“

Монтен, „Опити“

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ДЪРЖАВЕН ЗРЕЛОСТЕН ИЗПИТ ПО ФИЛОСОФИЯ

ВАРИАНТ 1

Общообразователна подготовка – 26.05.2022 г.

КЛЮЧ С ВЕРНИТЕ ОТГОВОРИ

Въпрос	Отговор	Точки
1	А	1
2	Б	1
3	Г	1
4	В	1
5	А	1
6	Г	1
7	В	1
8	А	1
9	Б	1
10	А	1
11	В	1
12	В	1
13	А	1
14	Г	1
15	Б	1
16	Г	1
17	А	1
18	А	1
19	В	1
20	А	1
21	В	1
22	Г	1
23	Б	1
24	А	1
25	Б	1
26	В	1
27	А	1
28	Г	1
29	В	1
30	Б	1

Казус

Критерий	Точки
Описва и използва при анализа дадената/наличната информация за фактите и обстоятелствата в конкретната ситуация	до 2 т.
Описва участниците в казуса и анализира техните възгледи/ценности/интереси и отношения	до 2 т.
Формулира проблем/въпрос/конфликт/дилема в казуса	до 3 т.
Разпознава психологически, етически, естетически, философски или научни възгледи/теории, които обясняват позициите на участниците или конфликта между тях	до 8 т.
Формулира алтернативни позиции и решения (минимум две – напр. от гледна точка на различни участници/страни в казуса)	до 6 т.
Преценява предимствата и недостатъците, включително последиците на алтернативните решения	до 4 т.
Избира най-подходящото решение и обосновава избора си	до 6 т.
Използва коректно и прецизно философска терминология	до 2 т.
Спазва книжовната норма на българския език и подходящ аналитичен стил на изложението	до 2 т.
общо	35

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА НА ФИЛОСОФСКО ЕСЕ (35 точки) – допустима разлика общо 8 т.

1. Ниво на разпознаване на философската проблематика (философските проблеми), заложена/и във фрагмента – до 5 точки;
2. Ниво на философска осмисленост и интерпретация на проблемите – до 10 точки;
3. Ниво на употреба и владееене на логическия и понятиен инструментариум при формулиране на позиция и излагане на аргументация в нейна подкрепа – до 10 точки;
4. Степен на самостоятелност при тълкуването на проблема във фрагмента – до 7 точки;
5. Ниво на езикова и стилистична култура – до 3 точки